
◆ Putxet Actiu ◆

INFORMATIU DE L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNS I AMICS DEL PUTXET

Any 26 - Nº 65

Barcelona, gener de 2022

CASA TOSQUELLA: FUTUR EQUIPAMENT DEL BARRI DEL PUXET
CASAL PER A LA GENT GRAN

SUMARI

3. **Informe del President.**

4-9. **El nostre barri**

Entrevista: Cristina Alfaro: una pedagoga que ha viscut sempre al Putxet.

Tornarà la vida a la Casa Tosquella (Antoni Ribas Tur).

Recollida i repartiment de joguines i menjar per part de la nostra Associació.

10. **Patrimoni**

Enderroc parcial de la torre modernista Paula Canalejo.

11. **Ruth von Wild**

Una veïna del Putxet que va treballar en l'Ajuda Suïssa durant la guerra civil.

12. Escola de salut de les persones grans (Inscripcions fins el 15 de febrer).

Informe del President

Benvolguts/des

El darrer trimestre de l'any ha sigut calmos en activitats, degut a la situació que patim del COVID, que ens ha paralytat en fer reunions, trobades, etc ., però no hi hem deixat de treballar.

Ha sigut un trimestre positiu, s'han realitzat diversos temes:

S'han iniciat les obres de remodelació del carrer Ballester.

S'han canviat els panots relliscosos de les voreres del carrer Homer, tram superior. Agraïm aquesta intervenció, demanada per nosaltres perquè ens preocupava, i molt, pels accidents dels vianants.

L'actuació del Districte en el tema de les okupacions, on segurament se'n veuran resultats aviat, encara que també en sortiran de noves.

La compra per part del Ajuntament de Barcelona de la Casa Tosquella. Per fi s'ha aconseguit per al Barri una altra reivindicació històrica de la nostra Associació.

Celebrem aquesta compra perquè així conservarem el patrimoni històric d'un edifici singular.

I celebrem l'ús que l'Ajuntament hi té en ment, no és un altre que un Casal de Gent Gran, un equipament que ens fa falta al Barri.

Vam dir que no tan sols l'Associació s'ha dedicat a les millores urbanístiques, que també, dedica també el seu temps per aconseguir una millor cohesió social del veïnat del Putxet.

I un exemple és la recollida de joguines, que cada any realitza l'Associació al volts del Nadal, on la gent del nostre veïnat es bolca en fer la seva aportació per ajudar aquells nins/es a què no es quedin sense joguina i aquella petita aportació de menjar per poder fer un àpat, a la gent necessitada.

No sempre els resultats aconseguits han sigut satisfactoris per alguns veïns però l'Associació dedica al seu temps voluntari pel bé general del Barri.

Una recomanació, gaudiu dels reportatges del nostre Patrimoni, del nostre Barri Putxet, de les entrevistes que el nostre amic i Vice-President meravellosament edita, perquè així pugueu recordar, saber més coses del Barri del Putxet. Barri on residiu, el vostre Barri.

Realment són publicacions entranyables.

En fi, nosaltres hi som i hi serem fins que ..... el veïnat del Putxet dirà.

Salutacions cordials

Francesc Ribera

President

Associació de veïns i amics del Putxet

El nostre barri

Entrevista:

Cristina Alfaro: una pedagoga que ha viscut sempre al Putxet

Ens trobem amb aquesta sòcia nostra a l'Espai Putxet. Un altre soci, en Robert Zimmermann, va tenir la bona pensada de fer-li unes preguntes sobre el barri, atès que ell hi viu només des de l'any 2004, mentre que ella hi va néixer al 1951. En Robert és qui li formula les preguntes, doncs ell i la seva dona són amics d'ella, i abans d'encetar l'entrevista ens diu que hi ha molt poca gent que hagi viscut sempre al Putxet i durant força anys i, tot adreçant-se a ella, li deixar anar ¡tu ets una *putxetaire* de cap a peus!

La Cristina ens mostra algunes fotos en blanc i negre de quan ella era petita i vivia en el carrer Putxet: de les parts de baix i del mig d'aquest carrer, de la torre Reyes on aquesta família hi passava els estius i de l'avui desapareguda Clínica Sant Josep on la van operar quan tenia 4 anys.

Torre Reyes

Clínica Sant Josep

Carrer Putxet, part de baix

Carrer Putxet, part del mig

Per què la teva família es va establir al Putxet?

Els meus pares van ser Manel, que treballava en una companyia d'assegurances i Carmen, que era mestressa de casa. Van venir a viure al carrer Putxet quan es van casar, l'any 1949, dos anys abans del meu naixement. Al pare li agradaven la muntanya i la natura d'aquesta zona, l'ambient tranquil i verd, el pòsit cultural i artístic, que hi havia llavors, mentre que detestava el brogit de l'Eixample. No hi havia gens de trànsit doncs hi havia molt pocs vehicles. El silenci era molt gran i quan arribava la primavera sentíem refilar els ocells.

Com eren les relacions veïnals en aquella època?

Les relacions que teníem no eren de tot el carrer Putxet (l'escriu amb "tx", tal com ho pronuncii-

em) sinó que anaven per trams: el de baix, el del mig (on jo vivia) i el de dalt. Així que jo em relacionava sobretot amb els nens i nenes del tram del mig, on no hi havia massa criatures. Una excepció era la família Ripoll que tenien 6 nens i 6 nenes. A un d'ells, l'Enric Ripoll, ginecòleg com el seu pare i dos dels germans, el vàreu entrevistar i apareix en el Putxet Actiu de setembre de 2014. Els infants ens reuníem no pas al carrer sinó a les eixides de les cases que donaven a un jardí. La meua germana Maribel i jo jugàvem amb l'estimada, ara traspasada, Consol i també amb l'Elenita, i ens ho passàvem d'allò més bé.

I el que ara és el parc del Putxet?

Doncs era un bosc feréstec. Sovint els vidres llançats a terra per la gent provocaven incendis a l'estiu. No va ser fins als anys 70 que es va emprendre la transformació del bosc del Putxet en un parc.

Què vas estudiar?

Primer vaig anar al Kindergarten. Després a les Siervas de San José, que ara és l'escola Sùnion, i per anar-hi havia de fer una gran volta: el tram de dalt del carrer Putxet fins al carrer Osona, baixar per Homer fins a Escipió i seguir fins a La Costa per enfilat aquest costerut carrer i arribar a l'entrada del col·legi. Això era degut a què el carrer Manacor era un cul de sac que hi barrava l'accés directe. Més tard vaig anar a estudiar al col·legi de monges Lestonnac, ubicat a la cruïlla dels carrers Aragó i Pau Claris. Finalment vaig estudiar Magisteri, Història antiga i Arqueologia.

Quin impacte va tenir l'obertura de la Ronda del General Mitre?

Molt gran. Nosaltres anàvem a comprar a la part de dalt del carrer Saragossa, que avui pertany al Farró. El tall brutal que va significar aquesta ronda va dividir la zona en dos barris separats, El Putxet i El Farró, dificultant-ne la comunicació. Així vam haver de desviar la compra cap al carrer Balmes i també a l'avinguda República Argentina.

Quan vas començar a treballar i a formar una família?

Vaig escollir fer de mestra perquè és una professió que m'agrada molt. De soltera, vaig treballar a l'escola privada Virolai i després a la Guils. L'any 1976 em vaig casar amb l'Álvaro Arenas i durant un any vàrem llogar un pis a la Travessera de Dalt però un any després vàrem comprar el pis on vivim al

carrer de Portolà doncs jo enyorava molt el barri del Putxet. Hem tingut dos fills, Verònica i Álvaro, que ens han donat 3 nets, Marc, Roger, Biel i la Rita que naixerà al gener. Primer vaig deixar l'escola privada 3 anys, després vaig entrar a l'escola pública i vaig fer les oposicions. Vaig fer de mestra a l'escola de La Mina, un lloc realment molt difícil, però molt enriquidor, perquè cada nen du una "motxilla" familiar diferent i per això cal una feina individualitzada. El treball es feia entre l'equip de mestres, recolzant-nos els uns als altres. A primers dels anys 80 vaig fer els cursos d'aprenentatge de català a fi de poder impartir classes en la nostra llengua en la nova etapa d'immersió lingüística que s'encetà en les escoles. Més tard vaig estudiar pedagogia terapèutica i així vaig poder exercir com a mestra d'educació especial en una escola de Vallcarca.

Parla'ns de com veus El Putxet d'avui, en relació amb el d'abans

S'hi han fet moltes coses positives, com ara l'Espai Putxet on ens trobem ara, el PutxetSport i l'escola bressol, les escales mecàniques de Claudi Sabadell i Roma, el transport públic (per exemple, el bus de barri) i altres millores. Tanmateix abans era un barri molt entranyable, amb torres i jardins, quietud i natura, coses que sovint enyoro.

I què opines de la nostra Associació?

Com a sòcia, em sembla que hi sóc des dels primers temps, intento participar en moltes de les coses que feu, festa major, recollida de menjar i joguines, calçotades, etc. Us felicito i admiro la tasca que feu. Crec que feu coses culturals i d'esbarjo molt convenients per a la gent del barri i que defenseu els interessos de tothom. Fa 8 anys vàreu publicar en la portada del Putxet Actiu la foto del meu pare en una cadira de rodes en la calçada del carrer Putxet per tal d'esquivar el pal que envaïa l'estreta vorera i l'Ajuntament va trigar molt de temps a eliminar-lo. El meu pare, que va traspasar fa uns anys, fou qui em demanà d'enviar-vos la foto i no va estar a temps de veure-ho solucionat.

La Cristina té una vitalitat extraordinària. Encara que es queixa que la seva salut no és la que ella voldria, manté una passió per molts aspectes de la vida i li agraden de forma especial la música i totes les altres arts i també la història lligada als pobles.

Fem unes fotos de la Cristina i del Robert i ens acomiadem.

El nostre barri

Tornarà la vida a la Casa Tosquella

Antoni Ribas Tur

Ajuntament de Barcelona

La Casa Tosquella recuperarà l'esplendor, després d'anys d'abandonament i de reclamacions veïnals infructuoses: l'Ajuntament de Barcelona va anunciar a mitjans de novembre que ha comprat aquesta joia modernista per 1,15 milions d'euros, provinents del fons pactat amb ERC per al pressupost 2021 per a l'adquisició o rehabilitació d'edificis singulars en operacions que es consideressin d'interès per a la ciutat. Segons l'Ajuntament, la compra respon a "la voluntat i la necessitat del districte de dotar el barri del Putxet i el Farró d'un nou equipament públic i corregir el dèficit històric d'equipaments, i principalment els destinats a la gent gran". L'adquisició va tancar una llarga sèrie d'intents tant públics com privats i el preu està lleugerament per sota dels 1,4 milions quan va sortir a la venda a diversos portals com Wallapop. La casa té una superfície de 866,96 m², 224 m² dels quals els ocupa l'edifici i la resta és jardí. Està qualificada d'equipament des de l'any 2012.

La Casa Tosquella, al carrer Vallirana, és una de les obres més emblemàtiques de l'arquitecte Eduard Maria Balcells, un dels noms destacats de la segona generació d'arquitectes modernistes, i té el valor afegit que resisteix des de fa dècades en un entorn urbà marcat pel trànsit de la ronda General Mitre i per uns blocs d'habitatges. Està catalogada com a Bé Cultural d'Interès Nacional, arran de ser

declarada monument històric el 1974. La casa és fruit de la reforma d'una casa d'estiueig del mestre d'obres Joan Caballé del 1889 que li va encarregar el 1906 l'indià Antoni Tosquella. Com diu el director del Museu d'Art de Cerdanyola (MAC), Txema Romero, a la tesi doctoral que va dedicar a l'arquitecte, "és el projecte més emblemàtic de la primera època de Balcells".

Autor desconegut. Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Les obres de la Casa Tosquella van transcórrer en paral·lel a les d'obres modernistes tan icòniques com el Palau de la Música Catalana, la Casa Batlló, la Pedrera i el Parc Güell, i Balcells provenia d'una nissaga emblemàtica: era nebot de l'autor del monument a Cristòfol Colom, Gaietà Buïgas i Monravà, i cosí de l'autor de la Font Màgica de Montjuïc, l'enginyer Carles Buïgas. I també era cosí segon de l'arquitecte Manuel Raspall, l'autor d'El Molino, i l'avi de l'artista Eugènia Balcells.

Autor desconegut. Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

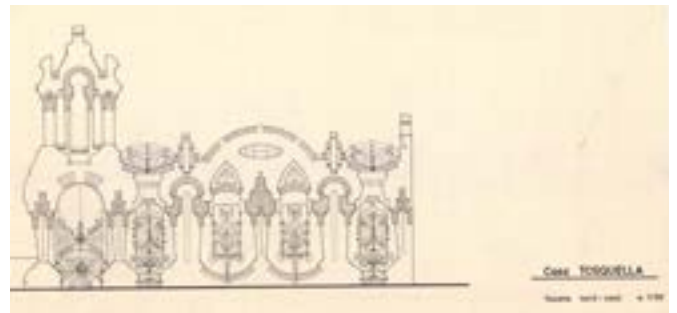
Com va recordar l'historiador i divulgador Daniel Pedrero Rosó a Twitter, les obres van consistir en la renovació de les façanes amb els arcs de ferradura i la construcció de les dues torres amb cobertes de ceràmica esmaltada. I també la reforma de l'interior. Com és tan característic de l'arquitectura modernista, fins a l'últim detall està dissenyat. I malgrat el mal estat de conservació actual, encara es pot intuir la riquesa decorativa d'una obra excepcional per la forja, la serralleria, els esgrafiats i els estucs, on hi ha formes vegetals i animals com granotes, capgrossos, gats i gossos.

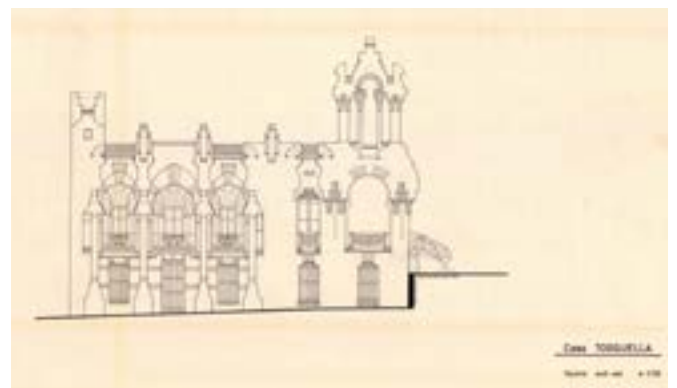
Autor desconegut. Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

La riquesa de l'interior, com recull el portal d'informació urbanística de l'Ajuntament de Barcelona, "es tradueix en les portes, de fusta de melis, amb relleus zoomòrfics en la mateixa fusta, en les vidrieres emplomades que comuniquen el menjador amb la sala-distribuïdor, i la vidriera d'accés a la casa". També en les pintures i els paviments: "Totes les pintures dels sostres de la casa estan

fetes amb estuc planxat en calent o pintats a l'oli i a la cola. Els paviments de la planta noble són de mosaic de gres amb dissenys geomètrics, mentre que a la planta inferior i al porxo són de rajola vermella", es pot llegir a la fitxa de l'edifici. En el cas dels vitralls, tenen un valor especial: "La trajectòria professional de Balcells està molt lligada a la del seu germà, l'enginyer Lluís Balcells", diu Oriol Pascual, el cap de programes del Museu Etnològic i de Cultures del Món i l'autor del llibre *Barcelona orientalista* (Editorial Albertí). "Amb ell va muntar un taller de vitralls emplomats al carrer de la Canuda de Barcelona –explica– i, segons sembla, els vitralls de la Casa Tosquella van ser l'única activitat d'aquesta empresa familiar que ha perdurat fins ara. Junts van inventar eines de treball, com el regle de càlcul circular o el llapis de propulsió pròpia, invents reconeguts pels professionals del sector". "La casa té un excés de detall, típic d'un jove arquitecte carregat d'idees originals però mancat d'experiència", opina Pascual, però sí que reconeix que té un caràcter "rupturista" en un moment en què el Noucentisme començava a fer-se fort.

Alçat d'una façana. Arxiu històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.

Alçat d'una façana. Arxiu històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.

La Casa Tosquella té dos pisos i, com recorda també Pedrero Rosón, la família Tosquella va llogar el principal, al qual es pot entrar des del carrer, i va viure al semisoterrani que té accés des del jardí. La història per la qual la Casa Tosquella ha arribat fins avui està al nivell del seu caràcter únic: per començar, com recorden també Romero i Pedrero Rosón, es va salvar el 1972 després que una forta polèmica als mitjans aconseguís que no s'enderroqués durant la construcció de la ronda General Mitre, però sí que va perdre una part important del jardí.

Ajuntament de Barcelona. Cercador de Patrimoni arquitectònic

Al mateix temps que la casa se salvava es va produir un daltabaix familiar que en marcaria el futur: “Una immobiliària va oferir diners a la família Tosquella a canvi d’enderrocar la casa per vendre’ls el terreny per aixecar habitatges. La família hi estava disposada, però Maria Dolors Castells s’hi va negar rotundament”. Maria Dolors Castells era la neta d’Antoni Tosquella: va néixer a la casa i hi va viure amb el seu marit després de casar-se. “La seva mare els va signar un contracte de lloguer segons el qual els arrendava la planta principal”, diu Pedrero Rosón.

Per la negativa a vendre la casa, Maria Dolors Castells va ser desheretada però hi va poder romandre gràcies al contracte que li havia fet la seva mare. Hi va ser fins que va morir el 2018, encara que la casa s’anava deteriorant greument, davant la impossibilitat d’invertir-hi la gran quantitat de diners necessaris per mantenir-la. I és així com encara es pot veure actualment, a l’espera de recuperar l’esplendor.

Abans de l’adquisició per part de l’Ajuntament, la Generalitat va intentar-ho entre els anys 2003 i 2004. Més endavant, l’Ajuntament de Barcelona va fer el mateix el 2012, quan l’alcalde era Xavier Trias, però no va arribar a un acord econòmic amb els propietaris. El mateix govern municipal de CiU va tenir l’oportunitat de comprar el 80% de la casa per menys de 100.000 euros mitjançant el dret de tempteig, perquè la propietat de la qual estava dividida entre quatre persones, però van descartar l’operació perquè no volien comprar una propietat de la qual no haurien tingut el 100%. I, segons un article de David Cobo publicat a Tot Barcelona al desembre de l’any 2020, hi havia un comprador privat que estava fent els tràmits per comprar-la i un altre d’interessat. Però l’esclat de la pandèmia va frustrar l’operació.

Ajuntament de Barcelona. Cercador de Patrimoni arquitectònic

NOTA DE LA REDACCIÓ

Des de l’any 2006 hem demanat insistentment cada any que la Casa Tosquella fos adquirida per l’Ajuntament per tal que es restaurés i passés a ser un equipament municipal. Han trigat 15 anys en fer-nos-en cas. Us convidem a llegir les Memòries anuals dels anys 2006 a 2020 (números del Putxet Actiu d’abril o maig de 2007 al 2021) on veureu reflectida aquesta reivindicació. També podeu mirar el Putxet Actiu d’abril de 2012 (portada i pàgina 6) i l’article sobre el Patrimoni arquitectònic del Putxet (Putxet Actiu d’octubre de 2020, pàgina 6).

El nostre barri

Recollida i repartiment de joguines i menjar per part de la nostra Associació

Carpa de recollida en República Argentina -
Claudi Sabadell

Pessebre al Crae de Ma. Cristina

Patrimoni

**Enderroc parcial de la torre modernista
Paula Canalejo**

D'aquesta torre modernista situada en la cruïlla entre els carrers Homer i Pàdua només romanen dues façanes. Se'n farà una obra privada.

'La Torreta', com se la coneixia abans, havia estat una residència geriàtrica i va ser aquí on va viure i treballar fins a la mort el pintor i dissenyador gràfic alemany Will Faber Zietz. Una placa col·locada el 2013 ho recorda.

Patrimoni

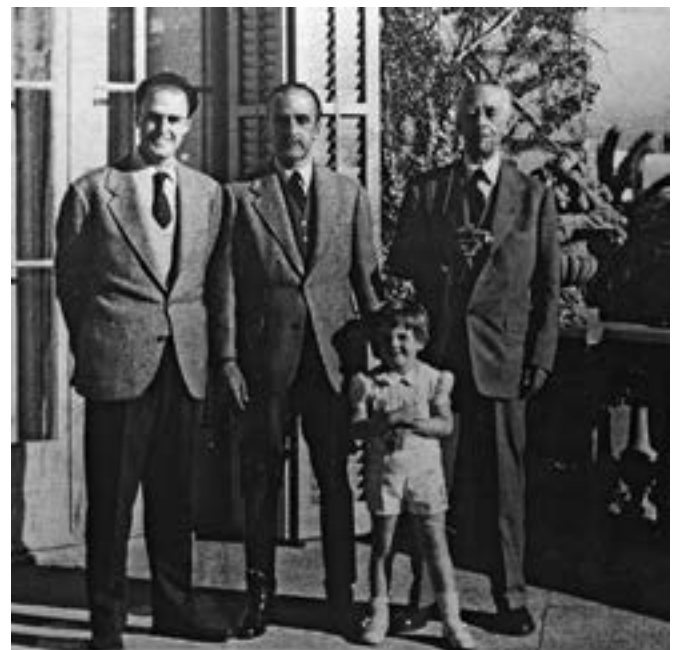
Una altra casa en perill d'enderrocament

És una torre modernista del 1911 d'una sola planta situada al número 22 del carrer Ferran Puig. Fa uns mesos que hi van buidar tots els mobles. Corre perill de demolició.

Fe d'errades

Al Putxet Actiu d'octubre de 2021 hi havia un error en el text d'una de les fotos de la família Bertran. Reproduïm la foto amb el text correcte.

Quatre generacions de la saga dels Bertran; d'esquerra a dreta: José Felipe Bertran de Caralt (pare), Felipe Bertran y Güell (avi), Felipe Bertran y Márquez (nen) i José Bertran y Musito (besavi)

Ruth von Wild

Una veïna del Putxet que va treballar en l'Ajuda Suïssa durant la guerra civil

(Barcelona 1912 – Thun 1983)

Proposta Nomenclàtor barri Putxet

Benvolguts, benvolgudes,
Em dic Maria Ojuel i soc historiadora i docent. Recentment, he comissariat una [exposició](#) al Memorial Democràtic titulada “L'àlbum de la Ruth”, sobre la figura de [Ruth von Wild](#), una mestra suïssa nascuda a Barcelona que va fer tasques d'ajuda humanitària durant la guerra. Fa un mes que he proposat el seu nom al Nomenclàtor de l'Ajuntament, per tal que pugui tenir un carrer o plaça (encara no he rebut resposta). En concret, Ruth von Wild i la seva família van viure, des dels anys 1910 al 1945 (aproximadament) al Putxet, a una torre situada al carrer de Marmellà número 8, actualment no existent. En la correspondència, es refereix a la “Torre Verde”.

Si us interessa més aquesta figura històrica, no dubteu a contactar amb mi.

Tenint en compte que hi ha poquíssimes dones al Nomenclàtor de carrers, val la pena intentar-ho, especialment en el barri on hi va viure, i posar en valor el paper que va fer durant la guerra, sobretot amb els infants refugiats.

Salutacions cordials,
Maria Ojuel

En l'enllaç de l'escrit de Maria Ojuel “exposició” podreu veure en aquest número del Putxet Actiu en internet un vídeo de Maria Ojuel explicant aquesta exposició i la vida i obra d'aquesta activista suïssa. En l'enllaç “Ruth von Wild” veureu què en diu d'ella la Viquipèdia. I en aquest altre un munt de fotos de “[l'àlbum de la Ruth](#)”.

La Ruth von Wild i l'Elisabeth Eidenbenz (1913-2011) van ser voluntàries del Servei Civil Internacional que va ajudar a Barcelona durant el darrer any de la guerra civil i els anys següents a l'exili al Sud de França. Ambdues apareixen en diverses fotografies

de la mencionada exposició. Però, a diferència del que passa amb l'acció humanitària de l'Elisabeth amb els nens nascuts a l'exili a la Maternitat d'Elna (Rosselló), la Ruth no va rebre en vida l'homenatge i reconeixement que igualment mereixia. És en mans de l'Ajuntament la petició en aquest sentit que n'ha fet la Maria Ojuel o, si més no, la col·locació d'una placa amb el seu nom a Marmellà 8, tal com s'ha fet amb altres personatges il·lustres.

“L'àlbum de la Ruth”

Maria Ojuel va ser comissària de l'exposició sobre Ruth von Wild i l'ajuda suïssa als infants de la guerra, que es va poder visitar des de l'octubre del 2020 a l'octubre de 2021 al Memorial Democràtic.

La comissària de l'exposició “L'àlbum de la Ruth” va explicar els continguts i els objectius de la mostra.

L'exposició va tractar de l'actuació humanitària que realitzà durant la Guerra Civil la voluntària suïssa Ruth von Wild. L'agost de 1938 s'instal·là a Barcelona per participar en el Comitè Suís d'Ajuda als Nens d'Espanya, més conegut com l'Ajuda Suïssa.

Entre finals de gener i principis de febrer de l'any 1939, els membres del comitè van sortir de Barcelona i es van unir a la població civil que fugia a França (Retirada). Poc després, l'Ajuda Suïssa es va reorganitzar al sud de França i von Wild va dirigir una colònia de nens espanyols refugiats a Sigean (colònia de Château du Lac).

A través de fotografies inèdites realitzades per la mateixa Ruth, l'exposició va explicar l'actuació humanitària de l'Ajuda Suïssa. Hi va parlar també del recorregut que va fer aquesta organització fins a arribar a França per protegir tots aquells infants que fugien de la guerra.

Comissió responsable del projecte

Agència de Salut Pública de Barcelona
 Centre Serveis Socials de Sant Gervasi i Sarrà
 Atenció Primària Vallcarca-Sant Gervasi
 Associació de Veïns i Amics del Putxet
 Associació de Veïns Sant Gervasi de Cassoles
 Grup motor de Salut Comunitària de
 Sant Gervasi – La Bonanova i El Putxet

A qui s'adreça:

Persones majors de 65 anys dels barris de Sant Gervasi-La Bonanova i El Putxet.

Dates i horari:

Del 2 de març al 15 de juny de 2022
 Dimecres de 10 a 12h.
 Sessions de periodicitat setmanal.

Ubicació:

Centre Cívic Vil·la Florida,
 Carrer de Muntaner, 544.

Inscripció:

Activitat gratuïta. Places limitades.
 Es prioritzarà la inscripció de persones que no participin en d'altres activitats del barri.
 Cal inscripció prèvia al Centre de Serveis Socials o al CAP Vallcarca-Sant Gervasi (telèfon: 932 594 411).
 Inscripcions fins el 15 de febrer.

escola de salut de les PERSONES GRANS

Dels barris de
 Sant Gervasi-La Bonanova
 i El Putxet

Inici 2 de març.
 Inscripcions fins el 15 de febrer.
 Els dimecres de 10 a 12 h.

Al Centre Cívic Vil·la Florida
 Activitat gratuïta
 Places limitades

Per què la fem?

- › Per estar ben informats sobre la nostra salut
- › Per saber com cuidar-nos millor
- › Per fer noves amistats i compartir
- › Per fer barri

Què fem?

- › Salut a la tercera edat
- › Relaxació i moviment
- › Envel·liment actiu
- › Benestar emocional

